

Co młody widz wie o kinie i telewizji?

Test diagnozujący poziom kompetencji audiowizualnych w zakresie filmu i telewizji (na poziomie gimnazjum)

Danuta Rajewicz	
Obszar treści kształcenia:	Kompetencje audiowizualne w zakresie filmu i telewizji.
Bibliografia przedmiotowa	<ul style="list-style-type: none"> • Bobiński Witold, <i>Film fabularny w dydaktyce literatury – spojrzenie w podwójnej perspektywie</i>, w: <i>Przygotowanie ucznia do odbioru różnych tekstów kultury</i>, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004. • Bobiński Witold, <i>Teksty w lustrze ekranu. Okoofilmowa strategia kształcenia kulturowo-literackiego</i>, Kraków 2011. • Godzic Wiesław, <i>Telewizja jako kultura</i>, Kraków 1999. • Książek-Szczepanikowa Aniela, <i>Ekranowy czytelnik - wyzwanie dla polonisty</i>. Szczecin 1996 • Nurczyńska-Fidelska Ewelina, Parniewska Barbara, Popiel-Popiołek Ewa, Ulińska Halina, <i>Film w szkolnej edukacji humanistycznej</i>, Warszawa-Łódź 1993. • Skowronek Bogusław, <i>Edukacja filmowa w gimnazjum</i>, w: <i>Drogi i ścieżki polonistyki gimnazjalnej</i>, red. Z. Uryga, Z. Budrewicz, Kraków 2001. • Źródło fotografii z testu: http://kurierzurominski.pl/144143,ZurominZuromin-w-TVN-24.html#axzz2c2ymnR3l

KOMENTARZ DYDAKTYCZNY:	Prezentowane narzędzie może służyć do diagnozy kompetencji audiowizualnych uczniów na początku nauki w gimnazjum. Warto zrealizować test także przed planowanym wprowadzeniem tematów z zakresu filmu/telewizji. Zadania odwołują się przede wszystkim do PP z II etapu edukacyjnego, zatem przeprowadzenie testu pozwoli na ocenę rzeczywistych kompetencji uczniów. Niektóre zadania wymagają również umiejętności przewidzianych w podstawie programowej dla gimnazjum, w szczególności w zakresie odbioru komunikatów audiowizualnych. Test jest przeznaczony do realizacji podczas 1 godz. lekcyjnej.		
ZWIĄZEK TESTU Z WYMAGANIAMI ZAPISANYMI W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ I GIMNAZJUM	NR ZAD.	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	ODNIESIENIE DO WYMAGAŃ PP
	1.	Uczeń: - wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście recenzji, by poprawnie uzupełnić brakujące informacje; - operuje słownictwem z zakresu filmu; - uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury – język filmu;	SP I.1.2. SP II.2.8., III.2.11. II.2.11.

		- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienianych.	SP III.2.3.; III.2.10.
	2.	Uczeń: - wyodrębnia twórców dzieła filmowego, - operuje słownictwem z zakresu filmu.	SP II.2.7. SP II.2.8., III.2.11.
	3.	Uczeń: - rozpoznaje cechy 3 rodzajów filmowych, potrafi nazwać ich tworzywo; - odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości.	SP II.2.8. SP II.2.2.
	4.	Uczeń: - określa rolę warstwy dźwiękowej w filmie.	SP II.2.8.
	5.	Uczeń: - przywołuje tytuły znanych adaptacji, np. lektur szkolnych.	SP II.2.8.
	6.	Uczeń: - rozpoznaje cechy charakterystyczne przekazu TV.	SP II.2.8.
	7.	Uczeń: - wyodrębnia elementy programu informacyjnego.	SP II.2.7.
	8.	Uczeń: - wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w przekazie audiowizualnym; - rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania; - odbiera komunikaty pisane nadawane za pomocą środków audiowizualnych; - porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie audiowizualnym.	SP I.1.9. SP I.3.5. I.1.1. I.1.3.
	9.	Uczeń: - prezentuje własne zdanie i uzasadnia je. - krytycznie odnosi się do telewizyjnej oferty programowej.	SP III.1.8., III.1.5. SP II.4., III.1.8.
WZORCE ROZWIĄZANIA ZADAŃ:	NR ZAD.	OCZEKIWANE ROZWIĄZANIE ZADANIA	LICZBA PUNKTÓW I ZASADY ICH PRZYDZIELANIA
	1	ekranizacją, reżysera, scenarzysty, rola, obsada, scenografia, ścieżkę dźwiękową, skomponował	8 poprawnych wpisów (adekwatne pojęcie + odpowiednia forma gramatyczna wyrazu) – 7 punktów; 7 poprawnych – 6 punktów; 6 poprawnych – 5 punktów; 5-4 poprawnych – 4 punkty. Poniżej 4 poprawnych odpowiedzi – nie przyznajemy punktów.
	2.	scenarzysta, aktor, scenograf, kompozytor (muzyki filmowej), operator kamery	- 3 punkty za wskazanie 5 poprawnych

			<p>odpowiedzi; - 2 punkty za 4 poprawne odpowiedzi; - 1 punkt za 2 poprawne odpowiedzi</p>						
3.	<p>a) film fabularny/dokumentalny, np.: - stosunek do rzeczywistości (fikcja/prawda) - inna funkcja przekazu (rozrywka/nauka); - odtwórcy ról (profesjonalni aktorzy/ „naturszczycy”- autentyczni bohaterowie prezentowanych zdarzeń b) film fabularny/animowany, np.: - technika wykonania (film fabularny zasadniczo jest rejestracją rzeczywistości zainscenizowanej przed kamerą/film animowany nie rejestruje rzeczywistości, ale ją tworzy przy pomocy różnych technik, np. komputerowych); - odtwórcą ról są aktorzy/postaci z kreskówki; - z reguły różny adresat (dorosły/dziecięcy); c) film animowany/film dokumentalny, np.: - różny stosunek do rzeczywistości (fikcja/prawda); - odmienna technika wykonania (animacja/rejestracja); - różna funkcja (rozrywka/nauka) - z reguły różny adresat (dziecięcy/dorosły), ale animacje artystyczne/dokument spełniają też rolę filmu edukacyjnego</p>		<p>1 punkt za wskazanie jednej cechy w każdym podpunkcie, przy czym maksymalnie można zdobyć 6 punktów.</p>						
4.	<p>Rola słowa, np.: - informuje o wydarzeniach; - przekazuje kwestie aktorskie/dialogi; - charakteryzuje bohaterów. Rola muzyki, np.: - pogłębia wrażenia wizualne, ilustruje; - komentuje wydarzenia, - tworzy nastrój, - podkreśla rytm filmu, - dynamizuje akcję. Rola dźwięków naturalnych, np.: - uzupełnia widok; - rozszerza widok; - zastępuje obraz.</p>		<p>Po 1 punkcie za wskazanie 1 funkcji, maksymalnie 2 w każdym podpunkcie. Maksymalnie można zdobyć 6 punktów.</p>						
5.	<p>Uczeń może przywołać tytuły adaptacji lektur szkolnych, np. J.R.R. Tolkiena <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i>; C.S. Lewisa <i>Lew, Czarownica i stara szafa</i>, J. Brzechwy <i>Akademia Pana Kleksa</i> lub inne. Na tym etapie nie oczekujemy nazwisk reżyserów adaptacji, tylko tytuły filmów.</p>		<p>Po 1 punkcie za każdy przywołany tytuł. Maksymalnie można zdobyć 3 punkty.</p>						
6.	<p>Teleturniej, talk show, dziennik TV, film popularno-naukowy.</p>		<p>Po 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź.</p>						
7.	<p>Interesująca ścieżka dźwiękowa.</p>		<p>1 punkt za poprawne wskazanie.</p>						
8.	<table border="1"> <tr> <td>element zaprezentowany na zdjęciu</td> <td>typ informacji</td> </tr> <tr> <td>TVN 24</td> <td>Nazwa stacji</td> </tr> <tr> <td>„na żywo”</td> <td>Rozmowa przeprowadzana jest w czasie rzeczywistym,</td> </tr> </table>	element zaprezentowany na zdjęciu	typ informacji	TVN 24	Nazwa stacji	„na żywo”	Rozmowa przeprowadzana jest w czasie rzeczywistym,		<p>Po 1 punkcie za zacytowanie informacji oraz jej poprawne zakwalifikowanie. Nie przyznajemy</p>
element zaprezentowany na zdjęciu	typ informacji								
TVN 24	Nazwa stacji								
„na żywo”	Rozmowa przeprowadzana jest w czasie rzeczywistym,								

			„na żywo”	punktów, jeśli uczeń ograniczy się do zacytowania informacji (pierwsza kolumna tabeli). Maksymalnie można zdobyć 8 punktów.
		„Jestem po stronie lewicy”	Temat rozmowy/ewentualnie opinia rozmówcy	
		„Żuromin”	Informacja, gdzie znajduje się osoba udzielająca wywiadu	
		„Fakty po faktach”	Nazwa programu	
		„TVN24.PL – Sprawdź naszą stronę”	Adres strony internetowej stacji	
		„Kraj: jawią się na listach Europy Plus w wyborach do Parlamentu Europejskiego”	Informacje o bieżących wydarzeniach z kraju	
		Kadr podzielony na dwie części	Sytuacja komunikacyjna rozmowy dziennikarza z osobą udzielającą wywiadu	
	9.	<p>Udzielając odpowiedzi, uczeń ma wykazać się umiejętnością selektywnego korzystania z oferty programowej TV, ponieważ ma wskazać program ciekawy i <u>wartościowy</u>. Jeśli w ocenie nauczyciela wskazany przez ucznia program takich cech nie ma, ważna będzie argumentacja ucznia. Jeśli w niej nie odnajdziemy elementu dowartościowującego program TV, nie przyznajemy punktów.</p>		<p>Po 1 punkcie za każdy poprawny <u>argument</u>. Nie przyznajemy punktów, jeśli uczeń ograniczy się do przywołania tytułu programu.</p> <p>Maksymalnie można zdobyć 6 punktów.</p>

ZAŁĄCZNIK (TEST DO WYDRUKU)

Co młody widz wie o kinie i telewizji?

Imię nazwisko

.....

Klasa

.....

1. Twój starszy kolega zamieścił w Internecie recenzję filmu *Zmierzch*. Niestety, złośliwy wirus usunął kilka słów. Uzupełnij braki w tekście, posługując się wyrazami podanymi poniżej. Dostosuj formę gramatyczną użytych wyrazów.

ekranizacja, obsada, reżyser, rola, scenarzysta, scenografia, skomponować, ścieżka dźwiękowa

Zmierzch jest ..... pierwszej części bestsellerowej sagi Stephanie Meyer. Uważam, że dla ..... (Catherine Hardwicke) było to wielkie wyzwanie, ponieważ *Zmierzch*, jako powieść, cieszy się wielką popularnością. Film w pewien sposób niszczy magię tej książki, pokazując jak nierzeczywiste i naiwne są dialogi książkowe. Nie można za to winić ....., a raczej pewne wady w sposobie pisania autorki, gdyż miejscami wypowiedzi są wzięte dosłownie z kartek książki. Robert Pattinson w roli Edwarda wypadł bardzo przekonująco. Jego mimika i zachowanie niezwykle pasują do tajemniczego wampira. Kirsten Stewart na początku dosyć przeciętnie prezentowała się jako Bella, jednak wraz z rozwojem akcji jej ..... robiła się ciekawsza. Ogólnie cała ..... prezentowała dosyć wysoki poziom. Najmocniejszą stroną *Zmierzchu* jest z całą pewnością .....: piękne widoki przyrody, połączone ze zwyczajnym miejskim życiem. Do tego zaskakujący i niepokojący, charakterystyczny dla Elliota Davisa sposób fotografowania. Warto wziąć pod uwagę również ....., która nadaje tajemniczy nastrój. .... ją nie byle kto, ale sam Carter Burwell, który tworzy muzykę do wielkich produkcji filmowych od 1984 roku. Czy film spodoba się każdemu? Raczej nie. Bardziej zagorzałym fankom może zabraknąć wątku miłosnego, który został w tym filmie (według mnie sensownie) skrócony. Wielbicieli horrorów z pewnością nie przestraszy, a może nawet znudzić. Jest to film dla tych, którzy podejną do niego z dystansem.

2. Nazwij twórców filmu, według wzoru:

Autor filmu to reżyser.

Autor scenariusza

to .....

Odtwórca roli filmowej

to.....

Twórca scenografii filmowej

to.....

Twórca muzyki filmowej

to.....

Autor zdjęć filmowych

to.....

3. Wyróżniamy trzy podstawowe rodzaje filmowe: film fabularny, dokumentalny i animowany. Wskaż cechy (możesz wskazać więcej niż jedną), które odróżniają je od siebie:

a) film fabularny odróżnia od filmu dokumentalnego:

.....
.....
.....

b) film fabularny odróżnia od filmu animowanego:

.....
.....
.....

c) film animowany odróżnia od filmu dokumentalnego:

.....
.....
.....

4. W filmie możemy nie tylko zobaczyć obraz, ale też usłyszeć dźwięk. Napisz, czemu służą poniższe rodzaje dźwięków filmowych:

a) słowa.....

.....
.....
.....

b) muzyka.....

.....
.....
.....

c) warstwa dźwięków naturalnych (wszelkie odgłosy zdarzeń widocznych na ekranie, np. szum towarzyszący obrazowi deszczu)

.....

.....
.....

5. Podaj przykłady trzech tytułów znanych Ci adaptacji filmowych.

- a).....
- b).....
- c).....

6. Wpisz nazwy programów przy podanych definicjach.

Programy: teleturniej, film popularno-naukowy, talk show, dziennik telewizyjny

..... - program telewizyjny podobny do kwizów i konkursów; gra oparta na rywalizacji uczestników, wymagająca od nich wykonywania w studiu przed kamerami określonych zadań lub wykazania się rozległą wiedzą na jakiś temat.

..... - gatunek widowiska telewizyjnego, na które składają się swobodne wywiady gospodarza programu z zaproszonymi do studia gośćmi, a rozmowie zwykle przygląda się publiczność.

..... - program cykliczny, mający na celu informowanie o ważnych wydarzeniach, opiniach, prognozach lub przekazywanie informacji dla objaśnienia tła tych wydarzeń.

..... - program telewizyjny, którego celem jest upowszechnienie wiadomości z jakiejś dziedziny wiedzy.

7. Które z poniższych sformułowań nie przyda Ci się do scharakteryzowania programu informacyjnego (podkreśl wybraną odpowiedź):

- a) prezentuje fakty i opinie
- b) interesująca ścieżka dźwiękowa
- c) dziennikarz telewizyjny
- d) komentarz eksperta

8. Telewizja, podobnie jak film, przemawia do nas przy pomocy dźwięku i obrazu. Wskaż, jakiego typu informacje wizualne można odczytać z przedstawionego zdjęcia pochodzącego z programu informacyjnego. Wnioski wpisz do tabeli według wzoru.

Lp.	Element programu zaprezentowany na zdjęciu	Typ informacji
1	19:34	Informacja o czasie, w którym odbywa się program – godz. 19:34
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		

9. Twój kolega/Twoja koleżanka z klasy zamierza spędzić czas przed telewizorem, dobrze się bawiąc. W poniższej ramówce wskaż, które programy dostarczą mu/jej ciekawej i wartościowej rozrywki. Wskaż trzy programy, a następnie uzasadnij swój wybór, przywołując co najmniej dwa argumenty.

08:09 **Polityka przy kawie** – komentarze
08:35 **Domisie: Kosmiczna pomyłka** - program dla dzieci
09:00 **Telezakupy**
09:35 **Natura w Jedyńce: Planeta ludzi (5 / 8): Góry. Życie w rozrzedzonym powietrzu** - serial dokumentalny
10:40 **Słownik polsko@polski** - talk-show prof. Jana Miodka
11:05 **Plebania (1441)** - serial obyczajowy
11:30 **Moda na sukces (5790)** - telenowela
12:00 **Wiadomości** - serwis informacyjny
12:05 **Agrobiznes** - magazyn rolniczy
12:25 **Magazyn rolniczy**
12:45 **Zwierzęta świata: Najmłodszy w zoo (3)** - serial przyrodniczy
13:30 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
14:00 **Klan (2412)** - telenowela
14:30 **Wszystko przed nami (76)** - serial obyczajowy
15:00 **Wiadomości** - serwis informacyjny
15:10 **Pogoda** - prognoza
15:25 **Sprawa dla reportera** - magazyn interwencyjny
16:25 **Moda na sukces (5791)** - telenowela
17:00 **Teleexpress** - serwis informacyjny
17:15 **Pogoda** - prognoza
17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
17:50 **Opole! Kocham Cię!** - cykl felietonów
18:20 **Ranczo 7 (79): Wielbicielka z Warszawy** - serial obyczajowy
19:05 **Miś Uszatek zaprasza (2): Obwieszczenie** - serial animowany
19:10 **Wieczorynka: Miś Uszatek: Motorek** - serial animowany
19:30 **Wiadomości** - serwis informacyjny
20:00 **Sport** - informacje
20:10 **Rajdowe Mistrzostwa Świata** - Rajd Meksyku
20:15 **Pogoda** - prognoza
20:30 **Anna German (3 / 10)** - serial biograficzny
21:35 **Moja super eksdziewczyna** - komedia romantyczna
23:20 **Mistrzowie horroru (11): Autostop** - serial grozy

00:30 **Tajemnica twierdzy szyfrów (1 / 13)** - serial wojenny
01:20 **Adrenalina 2: Pod napięciem** - film sensacyjny
02:50 **Zagadkowa Jedyńka** - program rozrywkowy

NAZWA PROGRAMU

- 1.

- 2.

- 3.

UZASADNIENIE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....